

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Meditatio proœmialis pridie Exercitiorum peragenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

ad Scopum Meditationum pro singulis hebdomadis Ignatio assignatarum erui potest, uti ex paradigmatis assignandis patebit.

Tres itaque diversæ præscriptiones materiarum pro Octiduo secessu assignabuntur. Prima ipsam S. Ignatii præscriptionem in libello Exercitiorum assignatam, & statui Sacerdotali accommodatam servabit. Altera Meditationum statum Sacerdotalem directè ordinatas continebit. Tercia pro singulis Meditationibus Parabolam aliquam Evangelicam aut aliam similem assumet.

DIVISIO I.

PRO OCTIDUANO SECESSU ILLIUS NORMAM A S. IGNATIO ASSIGNATAM TAM FACTA.

Merito hæc divisio aliis omnibus præfertur, utpotè præ cæteris apta videtur, non ad præfixum diuini Exercitii Scopum referendum, sed ipsum etiam Systema Meditationum, quas S. Ignatius in libello Exercitiorum præscripsit, connexionem demonstrandam. Quare ipsius primis Meditationes propriis S. Patris, quantum fieri poterit, verbis proponam, varias tamen iisdem notas subiungam quibus, partim quid circa singulas observandum sit, etiam; partim quomodo illius materia cum præcedentibus hæreat, demonstram.

Meditatio proœmialis pridie Exercitiorum peragenda.

De Fine & Scopis horum Exercitiorum.

Punctum I.

Considera 1. quis sit Scopus Exercitiorum tuorum, crastina die auspicatorus es; nimirum ut anima tua in imagine DEI per varias imperfectiones, peccata, & negligentias obscurata renovetur, pristinoque decori restituatur.

Considera 2. quàm necessaria tibi sit hæc renovatio, non imago animæ tuæ usque ad eò ob tepidam vitam sit deformata, ut merito cum admiratione quæri possit.

Quis est imago hæc? DEI, an Dæmonis? Christi, an Mundi?
Confidera 3. an non merito Ecclesia velut Mater tua in soliditatem istam te ducat, & in uterum suum iterum recipiens illis S. Pauli 4. ad Gal. verbis te alloquatur: *Filioli mei, quos iterum parturio, donec formetur Christus in vobis.* Stude proin hanc sollicitudinem Matris tuæ dilectissimæ agnoscere, atque, ut finem suum obtineat, totis viribus cooperari. Colloquium ad S. Carolum Borromæum, S. Ignatium, aliosque electos Patronos tuos, rogando, ut pro felici Exercitiorum successu efficacem gratiam impetrare dignentur.

Punctum II.

Confidera 1. Quid requiratur ad renovationem cuiusdam imaginis, nimirum sequentia tria capita 1. Ut pulveres imagini adhærentes abstergantur. 2. Ut colores detriti aut offuscati, novis coloribus obducantur. 3. Ut velum, quo pulveres deinceps arceantur, appendatur. Confidera 2. Quam aptè hæc tria officia pro Spirituali renovatione Animæ tuæ per exercitia Spiritualia præstentur; quid enim aliud per viam purgativam intendunt, nisi ut pulveres culparum animæ adhærentium per veram contritionem & confessionem, variâque conscientie Examina, aliâque Satisfactoria opera abstergantur? quid aliud per viam illuminativam quaerunt, quam ut novi virtutum colores ex imitatione Christi petita menti per neglectum virtutis ac fervoris Studium inveterata obducantur? quid aliud per viam unitivam obtinere desiderant, quam ut per ardentem DEI amorem, firmissimamque cum illo unionem velut aptissimum velum omnes subsequentiâ culparum pulveres arceantur? Confidera 3. Quam alacriter proin & libenter hæc Exercitia suscipere, atque ad finem usque magna cum constantia continuare debeas. Colloquium ad SS. Cœli Reginam, demissè rogando, ut, sicut ipsa se Autricem horum Exercitiorum fuisse S. Teresie confessâ est, ita tibi quoque, ut optatum eius successum referas, autrix esse dignetur.

Punctum III.

Confidera 1. Quibus mediis Pictores ad renovandam aliquam imaginem uti soleant. An non aptos sibi colores
Instru. VIII. H præ-

preparant? an non solitarium locum, quo à distractionibus defendantur eligunt? an non de apto sibi Magistro aut rectore prospiciunt? an non oculos accuratè & assidue Directorem, aut imaginem, aut Prototypon reflectunt, dirigunt?

Considera II. Quomò magis tu has omnes indolentia & conatus pro renovatione tuæ imaginis adhibere debeas, ut cui ultrò tam copiosa eorundem occasio offeratur.

Considera III. Quomodo non modò in solitudine cum magno desiderio secedere, omnèsque alias curas recedere, sed etiam omnes industrias, quæ à S. Ignatio, alii Ascetis ad hunc finem præscribuntur, magna cum sedulitate, constantiaque adhibere velis. Colloquium ad Christum rogando, ut, sicut ipse hunc secessum verbo & exemplum præcavit, ita efficacem quoque pro illo ritè continuando largiri dignetur.

Materia Læctionis.

I. Etsi hæc exercitia potissimum ad veram sui notitiam reformationem ordinata sint, atque adeò primum semper sacras Exercitationes locum meditatio habere debent, rectè tamen directorium (quo nomine liber à Societate sua composuit, & modum exercitia spiritualia cum fructu faciendi docens intelligitur) cap. 21. n. 1. monent melius durare possit is, qui exercetur, expedire, ut detur aliqua relaxatio in horis meditandi, eoque tempore à meditationibus liberum habet, liber aliquis legendus, qui pietatem potius nutriat, quàm intellectum motibus exerceat; quique aptus & opportunus sit ad illum finem, vel finem, qui per exercitia quæritur, gignitur. Quin etiam monendus est (ait idem Directorium cap. 21. n. 2.) & docendus, ut ipsam læctionem dirigat ad meditationem, nimirum non legendo cursim aviditate sciendi & videndi, sed immorando, & perpendendo accuratè, quæ læctione intrando in eosdem affectus.

II. Sed & illud cavendum (ut rectè ibidem n. 6. monetur) ne vel legendi, vel scribendi dulcedine ita se quis distineri sinat, ut tempus eripiat meditationi aut præparationi ad meditationem. Semper enim aliquantulum meditationem debet omnia relinquere, & omnino suam

gitationem convertere ad puncta illius Exercitij, quod jam instat. Addo, cavendum hoc quoque, ne nimis legendo aut scribendo defatigetur animus, & quasi, vires ejus exhauriantur; oportet enim salvam semper relinqui meditationem, & cetera omnia huic uni servire.

III. Ut autem sciat is, quem instruendum hęc suscepi, Sacerdos, quos præcipuè libros aut materias legere debeat, ante omnia ei consulendum est, ut unum quotidie caput speciatim à me annotatum, manè, & alterum, si velit, fortuito selectum, aut certè, si totum legere non placet, unam, alteramve sententiam aut paragraphum, à prandio ex libello de imitatione Christi legat, exemplo S. Ignatij Exercitiorum horum Authoris, qui & mirifica laude semper extollere hunc libellum, & pari fervore alijs commendare, ipsemet verò tantopere spiritum illius probare, tamque perfecte in se exprimere solebat, ut, quemadmodum Petrus Ribadeneira l. 1. c. 13. vitæ scribit, multorum judicio, Vita Ignatij solida quædam, eminens, ac viva esset imago eorum præceptorum omnium, quæ aureo illo libello continentur. Nec immerito sanè hunc libellum præ alijs suadebat, quia, ut Julius Nigronus tract. 5. Ascet. c. 3. n. 15. rectè pronunciauit, continet succum totius vitæ spiritualis, compendium perfectionis, quintam, ut ita dicam, essentiam religiosæ vitæ ac sanctitatis, diurnæ meditationis Alembico per virum experientissimum, tum ex alijs spiritualibus libris, tum ex ipsius Spiritus Sancti unctioe expressam. Quem qui legit assidue, habebit, teste Ludovico Granatensi in præfat. ad hunc libellum à se in Hispanicum idioma conversum, fidum viæ hujus vitæ comitem, solamen in adversis, Doctorem, ducemque in dubijs: artem, præsertimque ornandi hinc hauriet, ac piè vivendi normam, nec non bene, beatèque moriendi scientiam. Dicit proinde eodem cum Seneca Epist. 54. *Vivit, viget, liber est, supra hominem est, dimittit me plenum ingentis fiducia. In quacunque positione mentis sim, cum lego hunc (fatebor tibi) libet omnes casus provocare.* Ex hoc itaque libello pro hodierno die, proque felici omnium subsequen-
tium lectionum auspicio legi potest cap. 2. l. 3. in quo illa præcipuè verba non pro hac duntaxat, sed secuturis etiam lectionibus cum singulari affectu usurpentur: *Loquere:*

H 2

Demig

Domine, quia audis servus tuus, verba enim vita tua habes. Loquere mihi ad qualemcumque anima mea consolationem, & ad totius vite mee emendationem: tibi autem laudem & gloriam, & perpetuum honorem.

IV. Præter hunc libellum liber etiam quispiam de nalis ad Instructionem Sacerdotum pertinens legi potest, quales exempli gratiâ esse possunt, Ludovicus de Pontefili 4. ubi fusè de statu & officijs Sacerdotum agit: Sacerdotii Christianus M Ludovici Abellij. Jacobi Marchantij Aaronis. Joanais Trithemij institutio sacerdotalis Mechlinij anno 1640. iterum recusa. Manuale Parochorum auctore Mufarti. Jacobus Masenius in Auctario Ducis viti octo Meditationes proponit pro Sacerdotibus, quæ per modè pro lectione spirituali servire possunt. Tertia instructio de conversatione Apostolica, & quarta instructio Pastorum, quæ breviter complectuntur, quidquid ad officium Sacerdotum spectat.

V. Sed & Sanctorum vitas interdum non inutiliter legi posse, S. Ignatius in annot. post primam hebdomadam meditationem insinuat, & ipsa etiam experientia confirmat, maximè si selectæ sint, & ei, qui Exercitia facere commodatæ, quales respectu Sacerdotum esse possunt, S. Ignatij Sacerdotis, seu vita Jacobi Merlohorstij. Vita Martinus Avilæ. Vita P. Petri Foreri Canonici Regularis & S. Petri Fabri. Vita P. Petri Fabri è Societate Jesu, quæ multas doctrinas Sacerdotibus accommodatas continet; Vita Petri Borromæi, & S. Francisci de Sales, & similes.

VI. Denique præ reliquis etiam legi convenit, annotationes, vel additiones, regulasve, quas S. Ignatius in Exercitiis inseruit, & successivè in charta separatim voluit. Et hodie quidem antè, quàm auspicietur Exercitium, Annotationes & Additiones ei dandas esse, Directorium n. 5. & cap. 15. n. 8. monet, quas proin placet hic apponere notis brevibus, ubi opus videbitur, adjectis.

Annotationes.

1. Has Annotationes, ut in ipso titulo videre est, S. Ignatius eo fine à se compositas fuisse ait, ut aliquid intelligenti exercitia spiritualia afferant tam ei, qui traditurus est, quàm qui accepturus. Unde quia hoc loco eum duntaxat, quæ

incipit, instruere proposui, eas quoque annotationes, quæ ad ipsum pertinent, solas huc afferam, ut ipsum Directorium monet cit. c. 11. n. 5.

II. Prima ergo est Annotatio, quod ipsonomine Exercitiorum spiritualium intelligitur modus quilibet examinandi, propriam conscientiam; ite meditandi, contemplandi, orandi secundum mentem, & vocem, ac postremo alias quascunq; spirituales operationes tractandi, ut dicitur deinceps. Sicut enim de ambulare, iter facere, & currere, exercitia sunt corporalia, ita quoq; præparare, & disponere animam ad tollendas affectiones male ordinatas, & hys sublatiis ad quarendam & inveniendam voluntatem Dei circa vitam suam institutionem, & salutem animæ, exercitia vocantur spiritualia.

III. In hac Annotatione S. Ignatius quasi in compendio breviter complexus est, quidquid ad exercitia ritè cognoscenda & fructuose obeunda pertinet. Nam I. Eorundem naturam per ipsum nomen *Exercitiorum* pulchrè insinuavit, significare scilicet volens, Exercitia hæc non in nuda quadam oratione, sed tali, quæ ad actionem referatur, & exercitatio dici mereatur, consistere, qui enim ita orat, vel meditatur, ut nihil ulterius spectet, sed in sola persistat vel rei imperandæ, vel etiam cognoscendæ cura, hic magis quiescit, & otatur, quàm exerceatur, & laboret. II. Scopum quoque eorum sat clarè insinuavit, dum scilicet per ea animam ad malas affectiones, ac voluntatem Dei inveniendam, seu, ut clariùs, breviusque dicam, ad statum, vitæque ineundæ rationem optimam vel eligendam, vel reformandam, vel perficiendam præparari ac disponi dixit. III. Gradus etiam profectus, qui in his exercitijs quærendus est, non obscure per tria illa verba *deambulare, iter facere, currere*, indicavit; nam sicut ex his motibus unus altero perfectior est, eò quòd is, qui ambulat, nec certum habet terminum, nec gressum admodum intendat; iter verò faciens, eò quòd ad certum terminum tendat, nec diu in via morari cupiat, hoc ipso gressum acceleret; currens autem celeritatem superaddat, omnèsque vires intendat; ita in exercitijs quoque singulis hebdomadis sui quodammodo passus præscribatur, & in prima quidem hebdomade; in qua finis tantum in genere ostenditur, & recessus ab eo factus deploratur, fit ambulatio duntaxat; in secunda & tertia, quia de certo

vitæ statu eligendo vel reformando agitur, perfectior motus, atque adeò itineri certum terminum habenti comparatur; in quarta denique hebdomade, quia amor addens quaeritur, etiam accelerari merito profectus, et adeò cursus institui dicitur. IV. Denique ipsa cetera instrumenta ad finem exercitiorum obtinendum adhibentur, per eandem annotationem sat clarè innuuntur, scilicet per exercitia modum quemlibet examinandi contentiam; deinde orationem & meditationem, & alias operationes, à Directore utique velut itineris Duce præscribere intelligi dixit, quibus sanè tribus instrumentis omnia, ad veram reformationem vel electionem status requiruntur, complexus est, cum per Examen conscientiaë quisque se ipso agat, statumque animæ suæ recognoscat; per orationem verò & meditationem agens cum Deo, quid faciendum fugiendumve sit, discat, & lumen ac vires impetret ad faciendum, quæ intelligit fieri oportere; per communionem denique cum prudenti viro adjuvetur, ut melius se & cum Deo rem transigat, simulque tutus reddatur ab insidijs & insidijs Dæmonum.

IV. Secunda annotatio, & inter annotationes S. Patris tertia ordine est, quod cum in sequentibus Exercitijs, in quibus utamur actibus intellectus, quando discernimus voluntatis verè, quando afficimur, advertendum est, ut in oratione, quæ præcipue est voluntatis, dum voce aut mente cum Domino Deo aut Sanctis colloquimur, majorem ad nos exigat reverentiam, quam dum per usum intellectus, in qua intelligentiam potius moramur; hæc enim, cum ad voluntatem permovendam potissimum dirigatur, atque ad obsequium strahat à præsentia personæ alterius præsentis, nihil aliud quam mentis seriam applicationem exigere videtur, ut rectè notat P. Ceccotus, hoc ipso etiam reverentiam erga personam requirit, ut rectè notat P. Ceccotus, ob hanc ipsam causam quoque magis exquisita, quibus eos dignè compellere possimus, exigit.

V. Tertia annotatio, & quinta in ordine viginti annotationum S. Patris, est, quod mirum in modum juratur, si suscipit Exercitia, si magno atque liberali animo accipit.

totum studium & arbitrium suum offerat suo Creatori, ut de se, suisque omnibus statuatur id, in quo ipse potissimum servire possit juxta ejusdem beneplacitum. De qua annotatione vel maxime dictum credi debet, quod in Directorio c. 3. n. 1. de annotationibus universim notatur, scilicet omnem diligentiam in ea observanda poni debere, quoniam quò diligentior quis in hoc fuerit, eò citius & uberius inveniet fructum spirituales, qui quaeritur.

IV. Quarta annotatio, & in ordine duodecima est, quòd, cum in quolibet exercitio expendi debeat unusus hora tempus, curet semper (is, qui exercetur) animi quietem in hoc reperire, quòd plus temporis potius, quàm minus insumpsisse sibi conscius sit. Frequens est enim Damoni hoc agere, ut praefixum meditationi vel orationi temporis spatium decurteretur. Ad quem ipsum finem collimat etiam decima tertia annotatio dicens, quòd, cum facile sit ac leve, affluente consolatione, integram contemplationis horam traducere; difficillimum contra incidente desolatione, idcirco adversus desolationem & tentationem semper pugnandum est, producto ultra horam definitam exercitio, vincendi gratia. Ita enim non solum discimus resistere adversario, sed eum etiam expugnare. Neque ad hunc duntaxat finem, juvat hæc ordinatio, sed etiam ad virtutum augmentum debitumque cultum Deo tribuendum, qui odit rapinam in holocausto, ideòque voluit, ut Abraham sacrificans volucres ab holocausto abigeret, donec totum fuit consumptum. Et sanè per se indecens videtur abire à colloquio & conversatione cum Deo, antequam tempus ab eo definitum fuerit elapsum; quis enim non summè inurbanum diceret Aulicum illum, qui obtentà per summam gratiam audientiam Principis maximi eam plus æquo prolixiore esse quereretur, ideòque è conspectu, antè, quàm dimissus esset, se proriperet?

VII. Quinta annotatio, & in ordine decima sexta est, quòd, ut Creator ipse, Dominusque noster in sua creatura certius operetur, si accadat animam ad aliquid minus rectum affici atque inclinari, summopere ac totis viribus nitendum est in contrarium (ut puta, si ad officium vel beneficium adipiscendum aspiret, non divina gloria, aut communis animarum salutis causa, sed commoditatis sua, nego-

ziorumque temporalium duntaxat) tunc affectus ad appetitum impelli debet per assiduas orationes, & alia exercitia pia, in quibus à clementia Dei oppositum petatur, videlicet hunc ut ille animum offerat ipsi Deo, se tale officium velle nescium aut aliud quidvis jam non appetere, nisi prius affectum ad eum mutaverit, ut nihil jam omnino desideret, nisi possideat alia ex causa, quam divini cultus & honoris. Quod idem etiam faciendum est, si modum ac terminum se in bonis donis ponere se velle quis adverteret, ita ut ad quod duntaxat limites, & non amplius illuminari vellent; ut rectè notat Directorium c. 2. n. 5. præterquam quòd de indecens est, ut creatura hoc modo agat cum suo Creatore, valde etiam ipsi nocet; primùm quia se ipsum privatur majoribus donis, quæ Deus fortè daturus erat; deinde illa ipsa liberalitas & restrictio, & ingratitude erga Deum meretur, ut ne ea quidem accipiat, quæ vellent accipere.

VIII. Sexta annotatio, & undecima in ordine est, quæ exercenti se in prima hebdomada expedit nescire, quid secunda sit acturus, sed ad consequendum illud, quod inquirat, acriter laborare, perinde ac si nihil boni postea reperiturus. Quæ annotatio utilis quidem est ad curiositatem vitandam, animumque uni objecto seriò applicandum, ferè tamen convenit ijs duntaxat, qui prima vice faciunt exercitia; alij namque facillè divinabunt, quid in posteribus hebdomadis sit meditandum, etsi & ipsi rectius facerent, si animum & cogitationem à securis meditationibus abstrahant, solique præsentis materiæ considerandæ acriter assistant.

IX. Septima annotatio, & postrema inter viginti selectis annotationes est, quòd secundùm successum commotionum tanto majorem faciet progressum spiritualis vite, quanto magis ab amicis, notisque omnibus, & ab omni rerum humanarum sollicitudine sese abduxerit. Ex qua quatuor loci secessione inter alias multas commoditates hæc tres præcipue consurgunt. Prima, quòd exclusis amicis, & familiaribus, negotiisque minùs rectè ordinatis ad Dei cultum gratiam apud Deum non mediocrem meretur. Secunda, quòd per hujusmodi secessum intellectu minùs, quàm aliter distractio in diversas partes, sed collectè, redactaque in

cogitatione ad rem unam, scilicet ad obsequendum DEO Creatori suo, & saluti animae suae consulendum, multo liberius ac expeditius utitur natura viribus in quarendo eo, quod desiderat tantopere. Tertia, quod, quanto se magis reperit anima segregatam, ac solitariam, tanto aptiorem seipsam reddit ad quarendum, attingendumque Creatorem ac Dominum suum, ad quem insuper, quò propius accedit, eò melius ad suscipienda bonitatis divinae dona disponitur.

Additiones.

I. Etiam has pridie, quàm incipiuntur Exercitia, dandas esse Directorium c. 15. n. 8. monet, ubi sequenti numero addit, curandum esse, ut exactè serventur, quia ex ipsis valde pendet fructus spiritualis Exercitiorum. Cur autem S. Ignatius ipsas Additiones vocaverit, non constat; fortè ideo hoc nomine expressit, quia Exercitio trium Potentiarum (in quo norma & modus meditandi reliquas Meditationes continetur) & cæteris quatuor subsequentijs subjunctæ & additæ sunt, velut speciales industriæ ad melius peragenda Exercitia, & ad ea, quæ optantur, inveniendâ perutiles, ut ipse S. Pater in hoc titulo insinuat; unde P. Balthasar Alvarez non solum in Exercitijs, sed etiam totius anni decursu eandem accuratè observari volebat, uti in c. 2. §. 1. vitæ videre est.

II. Prima itaque Additio est, ut ego post cubitum, modico temporis spatio, quo recitaretur semel Angelica Salvatio, cogitem de hora, quâ surgendum mihi erit, & de Exercitio faciendo. Hæc additio, ut per se patet, soli Meditationi, quæ vel media nocte, aut sub auroram instituitur, convenit, juvâtque non modicè ad nocturna somnia mitiganda, si hominem egregiè sobrium & vigilantem talis cogitatio deserat.

III. Secunda, ut expergefactus statim exclusis alijs omnibus cogitationibus, animum ad illud applicem, quod in primo media noctis Exercitio contemplaturus sum; Utque majoris Verecundia & confusionis gratiâ exemplum mihi hujusmodi proponam: Quomodo Miles aliquis staret coram Rege suo & cætu Aulico erubescens, anxius, & confusus, quò in Regem ipsum acceptis ab eo prius beneficijs, donisq; pluri-

*mi ac magnis, graviter deliquisse convictus esset. In se-
do itidem Exercitio reputans, quantum peccaverim,
gam me catenis vincitum esse, ac protinus sistendum esse
summo Iudice, sicut mortis reus quispiam, ferreis liga-
compedibus duci ad tribunal solet. His igitur vel aliis
meditandarum genere cogitationibus imbutus, Vestitus
me induam. Etiam hæc additio, ut ipse S. Pater notat,
muat, illi tantum Meditationi, quæ mediâ nocte, vel sub
roram fieri solet, convenit, estque non parum utilis ad
stractiones cavendas, licet rectè aliqui advertunt, non in-
argendam esse, ut etiam aliis aspirationibus sit locus.*

IV. Tertia, *ut à loco futura Meditationis uno
minimo passu adhuc distans, per tantillum tempus, quo per-
ri Oratio Dominica posset, animo sursum elevato, cor-
rem Dominum meum IESVM ut presentem, & spectem
quidnam acturus sum, cui reverentiam cum humilitate
exhibere debeam. Quam additionem P. Cecottus sua
momenti esse ait, ideòque magnificam aliquam & am-
de infinita illa Majestate, abjectissimam verò de nobis
nionem formandam suadet.*

V. Quarta est, *ut ipsam aggrediar Contemplationem
nunc prostratus humi, & pronus, aut supinus jacens,
sedens, aut stans, & eo me componens modo, quo speram
cilius id consequi, quod opto. Vbi adverti duo debent.
mum, quod si flexis genibus, vel in alio quovis situ
pos sim, nil requiram ultra. Secundum, quod in
in quo affectus fuero questam devotionem, conquiritur
debeo sine transcurrendi anxietate, donec mihi satisfecit.
Quam tamen additionem (saltem quoad prostrationem
templo aut coram aliis nunquam, sed domi duntaxat ob-
vandam, iterum monet S. Ignatius.*

VI. Quinta est, *ut completo Exercitio sedens vel decubans,
bulans, per quartam circiter hora partem, mecum dispo-
nam, quoniam modo Meditatio seu Contemplatio mihi succu-
serit. Et si quidem malè, inquiram causas cum parva
ac emendationis proposito; sin verò bene, gratias DEO ag-
eundem postea modum observaturus. Quam additionem
Hugo Rott tanti momenti esse putat, ut sine ea vix que-
quam in arte meditandi progressum facturum putet.*

pitur autem hoc examen triplicem ob finem. 1. Ut noxæ per negligentiam admittæ citius deleantur. 2. Ut major facilitas meditandi comparatur, dum causæ erroris cognoscuntur. 3. Ut fragmenta ex spiritali hac refectione colligantur, siue fructus Meditationis annotetur, si occasio id permittat.

VII. Sexta est, ut cogitationes, qua gaudium afferunt, qualis est de gloriosa Christi Resurrectione, subterfugiam, quoniam talis qualibet cogitatio impedit sletum & dolorem de peccatis meis, qui tunc quarendus est, adscitâ potius mortis & judicij recordatione. Ex qua additione patet, quantopere S. Ignatius semper desideraverit, ut prima semper cura de Meditationis felici successu habeatur, atque ad eum obtinendum omnia alia exercitia & industriæ dirigantur, id quod jam olim etiam S. Bernardus ser. ad Fratres de Monte advertit dicens; *Lectiois modum similis Meditatio sequi solet. Lætat lectio, Meditatio pascit, oratio illuminat & confortat. Proponenda igitur lecturo talia sunt, ex quibus semper aliquid occurrat, quod animum excitet ad amorem DEI, & contemptum sui; cætera delectare quidem mentem possunt, sed non adificare, quin potius mentem inficere, & in tempore orationis ac meditationis inutilia quæque & non in menti obijcere.*

VIII. Septima, ut eandem ob causam omni me privem lucis claritate, januis ac fenestris clausis tantisper, dum illis moror, nisi quamdiu legendum aut & descendum erit. Quam tamen additionem in prima tantum hebdomada observari cupit S. Ignatius, nam in secunda hebdomada suadet, ut luce potius vel sereno cælo delectetur is, qui exercetur, quatenus ad Scopum desideratæ rei attingendam conducit.

IX. *Ut à risu, & risibusque provocantibus maxime abstineam.* Cum enim de serio negotio, reformatione scilicet vitæ, agatur, non decet aliquid committere, quod levitatis cujusdam speciem, ut est risus inordinatus, præsefert.

X. Nona, *ut in neminem oculos intendam, nisi salutandi aut & laudandi poscat occasio.* Parum quippe proderit ad collectionem solitudo reliqui corporis; si oculus foris vagetur, animâ meque deprædetur, & abducatur.

XI. De-

XI. Decima, ut aliquam addam satisfactionem penitentiam, qua quidem in exteriorem & interiorem videtur. Interior est dolor de peccatis proprijs cum proprio firmo cavendi tum ab illis, tum ab alijs quibusvis in peccatum. Exterior autem est fructus interioris, videlicet castigatio aliqua de commissis, qua tribus potissimum modis fieri potest. Primo circa victum, subtractis quibuslibet superfluis solum (quod temperantia est, non penitentia) etiam convenientibus alimentis. Et eò fit melius, quando subtrahitur, vitata interim natura corruptione, aut dolore gravi vel infirmitate. Secundo circa somnum, moderatum, sublatis non mollibus tantum aut delictiosis, sed alijs etiam opportunis, quantum licet, citra vitam letitudinis grave periculum. Quapropter de somno necesse nihil demendum est, nisi aliquantisper ad consuetudinem (si cui est nimij somni) moderandam. Tertio circa carnem, ut insilitum sentiat dolorem, admotis, gestatibus cilicijs, funibus, aut vestibus ferreis, vel incussis, verberibus, ac plagis, vel alijs asperitatis generibus assumptis, quibus tamen omnibus magis expedire videtur, ut dolor sensus in carne tantum sit, nec penetret ossa cum infirmitatis periculo. Quare flagellis potissimum utemur ex summis minus, qua exteriores affigunt partes, non autem interiores, ut valetudinem adversam causare possint. Praeterea has poenitentias duo insuper bene advertenda sunt, scilicet mentem S. Ignatij. Primum est, quòd triplex earum effectus sit, nimirum ut pro delictis praeteritis non nihil tristitia: & ut vincat seipsum homo inferiorem sui partem sensualitas appellatur, Superiori, hoc est, rationi magis insensibilis: Ut postremo quaeramus atque impetremus aliquam gratiam divinam donum, quòd operamus, puta intimam contritionem cordis de peccatis, & abundantiam lachrymarum vel propter illa, vel propter poenas & dolores Passionis Christi, aut dubij alicujus, quòd nos angit, resolutionem. Secundum est, quòd, cum poenitentias ejusmodi omittamus, ob affectum carnalis, aut erroneum judicium, quasi naturalis infra complexio illas ferre non possit, citra ingens valetudinis detrimentum; & eò contrario justum nonnunquam poenitentiae modum excedamus de corporis robore nimis de-

dentes, sicque optatus doloris vel consolationis affectus per eas quæ sitis non inveniatur, expediat interdum mutare genera pœnitentiæ; sic enim eveniet, ut clementissimus Dominus, qui naturam nostram perfectissimè cognoscit, unicuique id compertum reddat, quod ipsi expedit.

XII. Atque hæc sunt additiones à S. Ignatio præscriptæ, ex quibus ut optatus fructus reportetur, rectè monet idam, examen particulare faciendum esse ad tollendas culpas & negligentias, quæ circa ejusmodi additiones, totaque Exercitia irreperere solent.

Alia tria puncta Sacerdoti specialiter observanda ad felicem Exercitiorum successum consequendum.

I. Etsi annotationes & additiones hæctenus allatæ plurimum conducant ad Exercitia fructuosè obeunda, tria tamen adhuc supersunt, quæ à Sacerdote specialiter cognosci, ac studiosè observari debent.

II. Primum est, ut, quemadmodum alibi jam monui, diligenter attendat, quis specialis fructus ab eo per hæc Exercitia intendi ac quæri debeat, ut eo cognito tantò faciliùs opportuna media ad illum consequendum adhibere possit. Septuplicem ergo fructum ab eo specialiter quærendum ajo, quorum primus est *Cognitio sui ipsius clarior*, sine qua ferè desperanda est posteriorum fructuum consecutio, sed potiùs ipsi accommodari debebit illa Sponsi ad Sponsam Cant. 1. prolata sententia: *Si ignoras te, ô pulcherrima mulierum, egredere, & abi post Vestigia gregum tuorum.* Secundus est *Vocationis sua major cognitio & afirmatio*, ut dignè ambulet vocatione, quâ vocatus est. Tertius *Gratitudo* pro beneficio vocationis, ut jugiter DEVM sibi subvenire faciat per gratiam vocationis collatam, si collatum beneficium semper ante oculos assistat. Quartus *Dolor & confusio* ob negligentiam in implenda vocatione admittam, ut, dum sibi ipsi per talem dolorem stimulos addit, equorum more, celeriori cursu commissum errorem compenset. Quintus *Serium & efficax propositum*, totis viribus ad perfectionem Statui suo propositam contendendi; cum juxta pium Asce-

tam

eam l. 1. c. 19. Secundum propositum nostrum cursus
Deus nostri procedat. Sextus *Dexteritas major* in ordinem
 suis functionibus obeundis; quæ obtinetur per varias con-
 siderationes & reflexiones super successu earundem
 functionum secuto. Septimus est *Zeli inflammatio* tum
 gloriam divinam propagandam, tum ad suam, proximam
 salutem ardentius procurandam; nam hæc proprie esse
 debet, ut cum veritate dicere possit: *In meditatione mea
 ardescet ignis.* Pl. 38.

III. Secundum est, ut planè sibi persuasum habeat
 digere se in hoc negotio Duce ac Præceptore, cujus more
 omni cum sinceritate sequi debeat, idque ob tres præcipuas
 causas. Primò quia in re tanti momenti, tamque præcipue
 negotio, arduoque ac periculoso itinere sine Duce facilis
 ratur, cum præsertim amor proprius varias perturbatio-
 excitet, & Diaboli calliditas nusquam magis al laboret, quàm
 ut animam ad virtutem tendentem dolis circumveniat, quia
 quia videt sibi prædam penitus eripi, si longius eam progre-
 di sinat: tum quia superbissimus Captator valde gloriatur
 quem à se deceptum per speciem virtutis ad vitia perducit.
 Secundò quia DEVS omnia suaviter administrat, atque ad
 homines per homines regi cupit, unde, etiam si quis inanimatus
 peritus & spiritualis sit, nihilominus ad hanc submissionem
 DEO exhibendam debet se Ordini divinæ providentiæ
 proinde etiam homini, à quo DEI loco regatur, subijcere.
 Tertiò quia, cum hac persuasione animum imbuerit, hæc
 præstabit cætera, quæ erga hominem illum, à quo est creatus,
 ceadus, afferre debet, scilicet ut eundem tanquam DEI
 instrumentum ad hoc sibi missum, ut eum dirigat, & perducat
 per viam, quæ ad vitam ducit, intueatur, idèoque cum omni
 reverentia, alacritate, & confidentia excipiat, quæ ei propo-
 net, & sicut modò genitus infans sine dolo lac concupiscit,
 ut in eo crescat in salutem.

IV. Tertium est, ut non miremur, si brevius nomen
 quam, quàm optabat, puncta Meditationis vel à S. Ignatio
 vel à me proponantur, id enim ea intentione factum est, ut
 ipse aliquid cogitando elicere conetur, sicque gustum
 jucundioris & fructum uberiores percipiat, nam, ut beatus
 advertit Cecottus in suis notis ad Exercitia, in hoc secundo
 no

non tam lumen speculativum, & abundantia scientiæ, quàm lumen practicum, quod in sensu rerum, & gustu interiore consistit, quæritur; unde rectè S. Ignatius annot. 2. monet, ut is, qui modum & ordinem meditandi alteri tradit, fideliter quidem narret puncta præcipua Meditationis, sed brevem duntaxat declaratiunculam adjiciat, ut ipsemet postea Exercitans manum admoveat, sicquæ & artem meditandi & cælestes veritates facilius addiscat. Id quod idem Cecottus exemplo Musicæ pulchrè declarat. Sicut enim nunquam quis artem Musicam addisecret, si Magister quamvis egregius semper solus caneret, sed ipsum etiam Discipulum ad vocem flectendam, & exemplum à Magistro datum imitandum hortari debet; ita nec artem & praxin meditandi addisecret, qui puncta, fusiùs ab alijs proposita duntaxat meditari consuevit, & non ipse etiam propriâ consideratione aliquid eruere laborat. Quia tamen interdum aliqui Sacerdotes necdum assueti sunt Meditationi, ideo ut his quoque consularur, viam monstrabo, & quâ ratione puncta Meditationis dividere, sibi quæ applicare debeant, paulò fusiùs ostendam.

EXERCITIA

PRIMÆ HEBDOMADÆ.

UT optatus ex hac hebdomade fructus reportetur, notandum est, duplicem eidem finem præfixum esse, generalem scilicet & specialem. Generalis est, ut cognoscatur, quòd aberraverimus à via ad ultimum finem ducente, dolorumque concipiatur de errore tanto, propositumque hauriatur ad eundem quamprimùm redeundi, & ad finem usque perseverandi. Specialis est purgatio animi perfecta, non à peccatis duntaxat, sed affectibus etiam inordinatis; cum enim juxta S. Thomam 2. 2. q. 81. a. 8. perfectio hominis in duobus capitibus consistat, puritate scilicet, & immobili cum DEO unione; puritas autem in eo consistat, quòd anima nulli alteri rei, quàm DEO adhæreat, meritò in hac hebdomade viæ purgatiivæ respondente laboratur, ut anima non à peccatis duntaxat, sed inordinatis etiam inclinationibus ad res creatas liberetur, atque in hunc finem salutaria media, inter quæ non postrema est Novissimorum memoria adhibeat.

PRIMA